

NORGES BANKS UTLÅNSUNDERSØKELSE

Noe høyere utlånsmarginer på lån til foretak

1. KVARTAL 2016
PUBLISERT: 14.4.2016

UNDERSØKELSEN ER GJENNOMFØRT I PERIODEN
18. MARS 2016 – 5. APRIL 2016

NORGES BANK

Norges Banks utlånsundersøkelse er en kvalitativ undersøkelse som bidrar til å belyse endringer i etterspørselen og tilbudet av kreditt, samt endringer i bankenes lånebetingelser. De ni største bankene som operer i det norske markedet deltar i undersøkelsen.

Bankene i undersøkelsen blir bedt om å vurdere siste kvartal sammenlignet med foregående kvartal. De blir også bedt om å vurdere forventet utvikling neste kvartal sammenlignet med siste.

I undersøkelsen er det en skala med fem alternativer for å indikere om det er små eller store endringer i forholdene nevnt over. Store endringer får dobbelt så stor vekt i beregningen av resultatene som små endringer.

Til slutt vektet svarene med bankenes andel av utlån til henholdsvis husholdninger og foretak. Nettotallene angis i en skala fra -100 til +100.

Eksempel 1: Dersom alle bankene i utvalget har strammet inn sin kredittpraksis noe, vil nettotallet for kredittpraksis være -50. Dersom alle bankene i utvalget har strammet inn sin kredittpraksis mye, vil nettotallet være -100.

Eksempel 2: Dersom alle bankene i utvalget har opplevd noe økende etterspørsel etter lån, vil nettotallet for etterspørsel være 50. Dersom alle bankene i utvalget har opplevd sterkt økende etterspørsel, vil nettotallet være 100.

Norges Banks utlånsundersøkelse 1. kvartal 2016

Bankene rapporterer om litt lavere etterspørsel etter kreditt fra husholdninger og ikke-finansielle foretak i 1. kvartal.

Utlånsmarginene på lån til husholdninger falt videre i 1. kvartal og ventes å falle ytterligere neste kvartal. Utlånsmarginene på lån til foretak steg i 1. kvartal og ventes å stige videre i neste kvartal.

Kredittpraksisen er om lag uendret.

Utlån til husholdninger

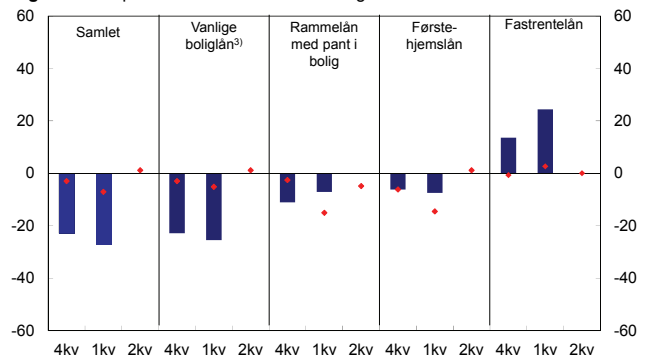
Husholdningenes samlede låneetterspørsel falt litt i 1. kvartal 2016, mens det på forhånd var ventet omtrent uendret etterspørsel, se figur 1. Bankene melder om litt høyere etterspørsel etter fastrentelån fra husholdningene.

Bankene rapporterer at kredittpraksisen overfor husholdningene var lite endret i 1. kvartal. Dette var som forventet, se figur 2, og det ventes ingen større endringer i 2. kvartal.

Bankene rapporterer om lavere utlånsmarginer på lån til husholdninger i 1. kvartal, og de venter ytterligere nedgang i 2. kvartal, se figur 3. Det er ingen vesentlige endringer i øvrige lånebetingelser, ifølge bankene.

Flere banker trekker fram at det er regionale forskjeller i både etterspørselen etter lån og i kredittpraksisen. Det er tegn til at veksten i etterspørselen er litt lavere og at kredittpraksisen er strammet litt til i områder med svakest makroøkonomisk utvikling.

Figur 1 Etterspørsel etter lån fra husholdninger. Netttotal. ^{1), 2)}

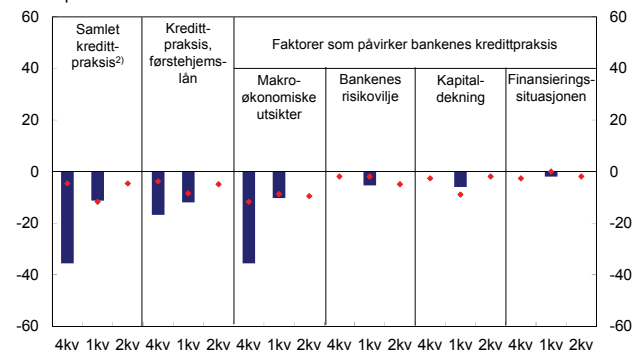
1) Netttotal fremkommer ved å veie sammen svarene i undersøkelsen. De blå søylene viser rapportert utvikling for gjeldende kvartal. De røde punktene viser forventet utvikling for kvartalet

2) Negative netttotal betyr fallende etterspørsel

3) Nedbetalingslån med pant i bolig

Kilde: Norges Bank

Figur 2 Endring i kredittpraksis overfor husholdninger. Faktorer som påvirker kredittpraksisen. Netttotal. ¹⁾

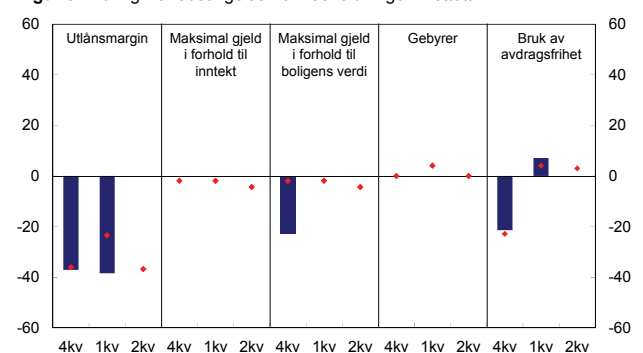

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Negative tall innebærer innstramning i kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

Figur 3 Endring i lånebetingelser for husholdninger. Netttotal. ^{1), 2)}

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin og gebyrer betyr strammere lånebetingelser. Negative tall for bruk av avdragsfrihet, maksimal gjeld i forhold til inntekt og boligens verdi innebærer strammere lånebetingelser

Kilde: Norges Bank

Utlån til ikke-finansielle foretak

Låneetterspørselen fra ikke-finansielle foretak gikk noe ned i 1. kvartal, se figur 4. På forhånd var det ventet omtrent uendret etterspørsel. Bankene venter ingen endringer i låneetterspørsel fra foretakene i 2. kvartal.

Bankene rapporterer om lag uendret kredittpraksis overfor foretakene samlet sett i 1. kvartal, se figur 5. For næringsseidom ble kredittpraksisen strammet inn noe. Flere banker trekker fram at de også strammer inn overfor foretak innen olje, gass og oljeservice.

Bankene venter samlet sett ingen vesentlige endringer i kredittpraksisen overfor foretak i 2. kvartal.

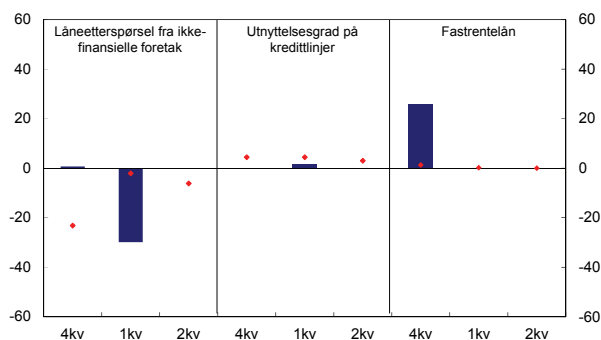
Bankene peker blant annet på at de makroøkonomiske utsiktene trekker i retning av strengere kredittpraksis, se figur 6. I tillegg bidrar hensynet til kapitaldekning, finansieringssituasjonen og næringssspesifikke utsikter knyttet til oljenæringen.

Bankene rapporterer om økte marginer på utlån til foretak i 1. kvartal, se figur 7. Enkelte banker trekker fram at høyere finansieringskostnader har bidratt til økningen. Bankene forventer at utlånsmarginen skal fortsette å øke neste kvartal.

Bankene rapporterer ikke om vesentlige endringer i de øvrige lånebetingelsene for foretak, men enkelte banker oppgir økt bruk av avdragsfrihet på eksisterende lån til foretak innen oljenæringen.

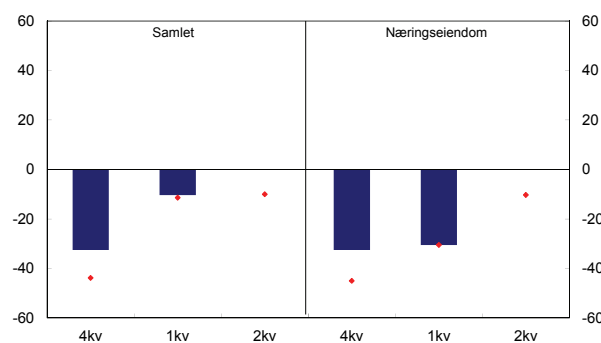
Enkelte banker melder om noe større endringer i kredittpraksis og utlånsmarginer for nye kunder enn for eksisterende kunder.

Figur 4 Etterspørsel etter lån fra ikke-finansielle foretak og utnyttelsesgrad på kredittlinjer. Nettotall.^{1), 2)}

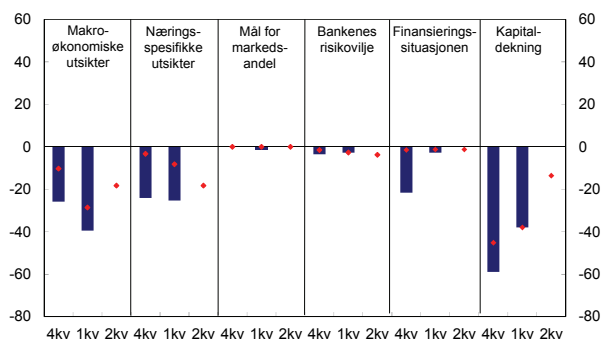
1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Positive nettotall betyr økt etterspørsel/økt utnyttelsesgrad på kredittlinjer
Kilde: Norges Bank

Figur 5 Endring i kredittpraksis overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)}

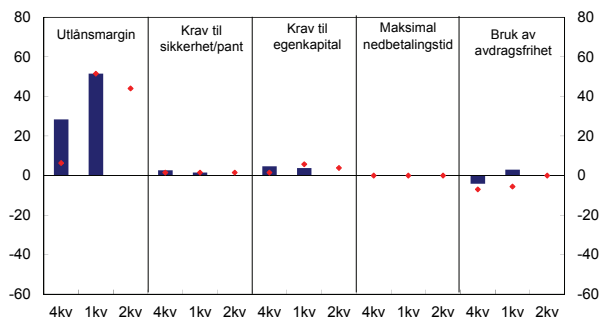
1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Negative tall innebærer innstramning i kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Figur 6 Faktorer som påvirker kredittpraksisen overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)}

1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Negative tall betyr at faktoren bidrar til innstramning i kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Figur 7 Endring i lånebetingelser for ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)}

1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin, krav til sikkerhet/pant, krav til egenkapital og gebyrer og negative tall for maksimal nedbetalingstid innebærer strammere kredittpraksis
Kilde: Norges Bank